

► **Konsekvensutredning friluftsliv - revidert løypeforslag**

Sammendrag/konklusjon

I 2020 ble det utarbeidet en konsekvensutredning for rekreasjonsløyper for snøscooter i Melhus kommune, før forslag til forskrift med konsekvensutredning ble sendt på høring. Som følge av innspill til høring har det i ettertid blitt foreslått et justert løypenett for traseer for rekreasjonskjøring i Flåmarka, i tillegg til ytterligere utredninger for nødvendig kunnskapsgrunnlag.

Det var foreslått et løypenett med totalt 11 strekninger med løypenummer. Trasenummer 1, 2,6 og 7 er uendret. Det er gjort mindre endringer på traseer nr. 3, 4, 5, 9, 10 og 11. Løype nr. 8 har i stor grad blitt endret.

Det er utført nye konsekvensvurderinger og beregninger for støy, naturmangfold, skredfare og friluftsliv som følge av justert løypeforslag. Kunnskapsgrunnlaget har også blitt oppdatert med friluftskartlegging i tilgrensende områder i Midtre Gauldal kommune.

Særlig vektlagt for vurdering av påvirkning er økt scooterkjøring i områder hvor det i dag er få løyver og lite opplevd støy, og opplevelseskvaliteter for annet friluftsliv med nærhet mellom skiløyper og scootertrase.

Det vurderes at foreslåtte løypenett vil for områder som direkte berøres ha en middels til stor negativ påvirkning for friluftsliv.

1	2023-07-12	Til oversendelse	I.Tillerbakk	J.S.Skjøstad	I.Tillerbakk
2	2023-10-13	Mindre presisering på skiløyper kap 2.1.			I.Tillerbakk
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

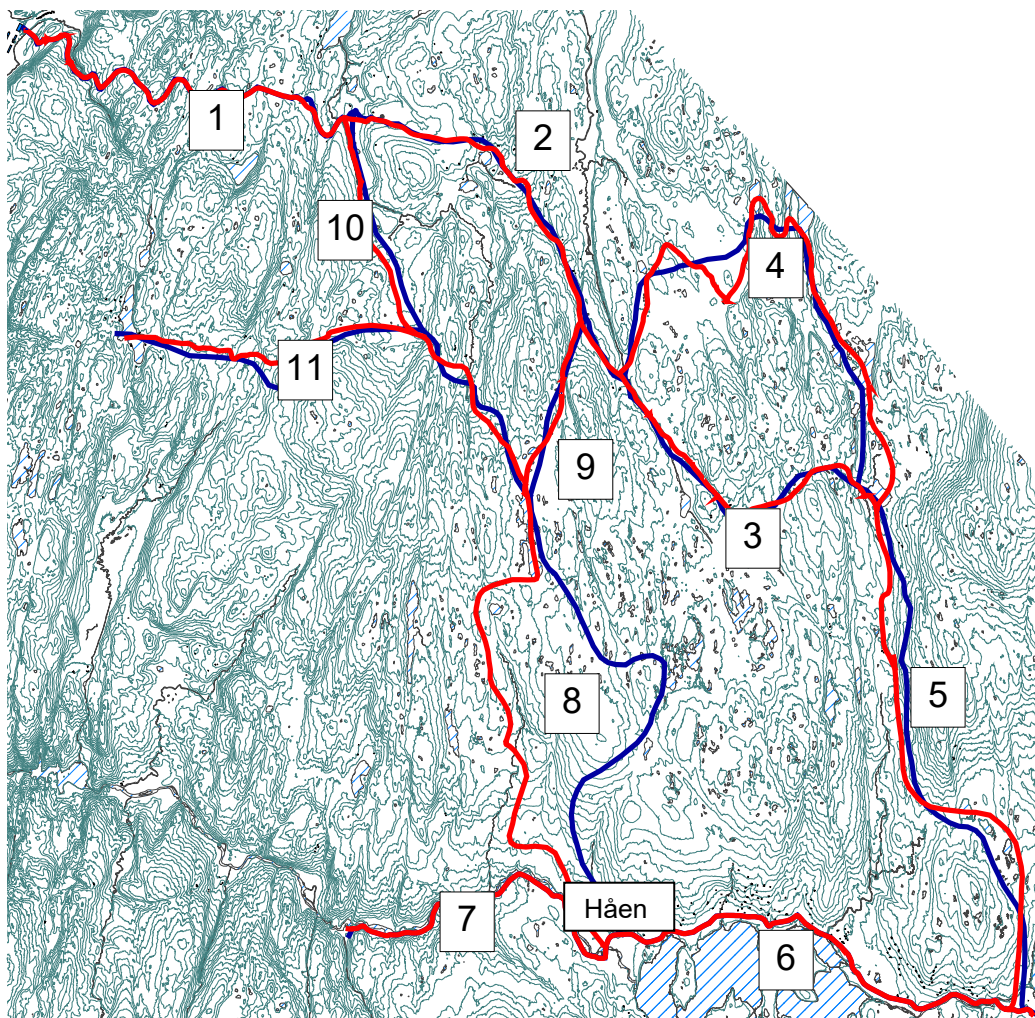
1 Bakgrunn

I 2020 ble det utarbeidet en konsekvensutredning for snøscootertraseer i Melhus kommune, før forslag til forskrift med konsekvensutredning ble sendt på høring. Som følge av innspill til høring har det i ettertid blitt foreslått et justert løypenett for traseer for rekreasjonskjøring i Flåmarka, i tillegg til ytterligere utredninger for nødvendig kunnskapsgrunnlag.

2 Endring av traseer, ny kunnskap og endret påvirkning

Det var foreslått et løypenett med totalt 11 strekninger med løypenummer. Løypene 1, 2, 6 og 7 er uendret. Det er gjort mindre endringer på løype nr. 3, 4, 5, 9, 10 og 11. Løype nr. 8 har i stor grad blitt endret.

Løype nr. 7, både i forslaget fra 2020 og i forslaget fra 2023, går fra en parkeringsplass ved Skjelbreidshytta ved Sokna, til punktet der den møter løypene 8 og 6, ved broa over Sokna. Den er lagt langs vejen, som tidligere ikke har vært vinterbrøytet. Fra og med 2022 har denne vejen vært vinterbrøytet, og det er lite som tilsier at den ikke skal brøytes de kommende vintrene (Melhus kommune pers. med, 2023).

Figur 1 Flå kart skisse med løypenummer. Blå løyper er tidligere foreslått løypenett, mens røde løyper er forslag til justert løypenett.

2.1 Oppdatert kunnskap

Presisering på løyper

Konsekvensvurderingene for traseene ble i 2020 gjort på et overordnet nivå som vist på figur 1. Det innebærer at traseene ikke var prosjektert, eller målt inn i terrenget.

For befaringer for skredkartlegging som ble gjennomført i 2023 ble det brukt GPS, og løypetraseen som er mest hensiktsmessig ut fra terreng ble kjørt. Løypenettet er derfor noe presisert på deler av løypenettet.

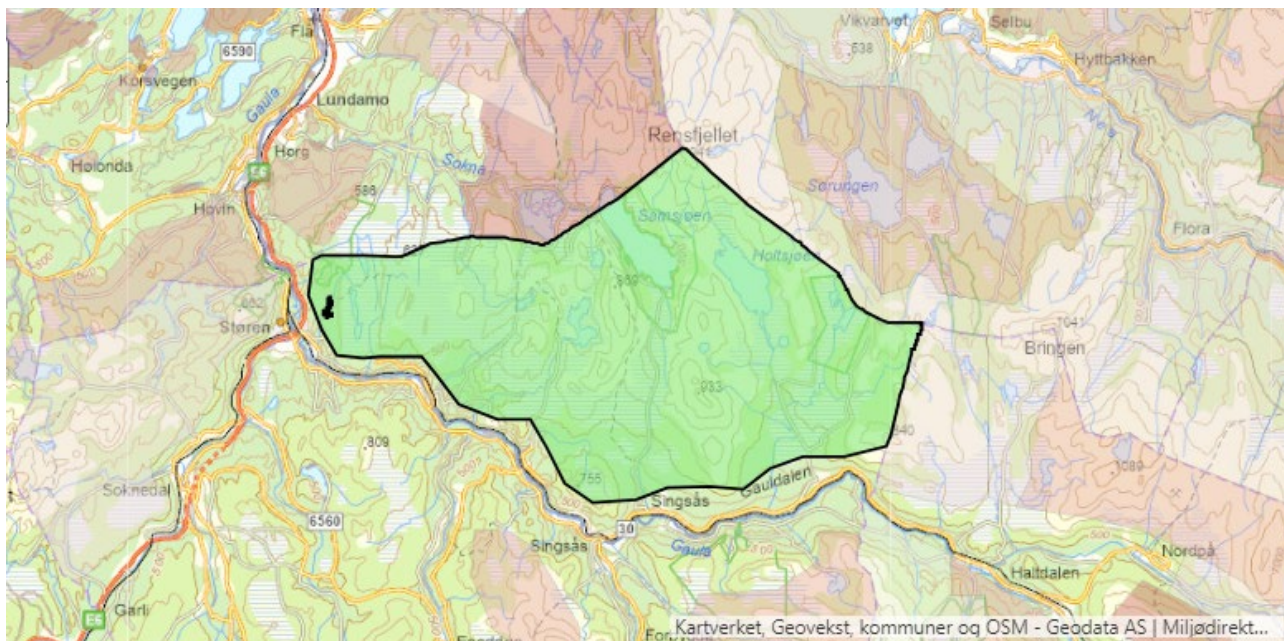
Nøyaktigheten på oppteignende scooterløyper ansees for å ha relativ stor usikkerhet.

Det er ikke et offisielt løypenett for ski i områdene, ut over skispor fra Håen opp mot Reinsfjellet. Det kjøres sporadisk opp skispor, blant annet i forbindelse med Seterrennet. Flå grunneierlag har en avtale med idrettslag om at det ikke skal kjøres opp skispor langs Rangåavegen.

Konsekvensutredningen vurderer derfor ikke konkret nærføring mellom ski- og foreslåtte scooterløyper, men det vurderes på et mer generelt nivå i henhold til nivået på konsekvensvurderingene som ble gjort i 2020. Ivaretagelse av sikkerhet knyttet til nærføring mellom scooter- og skiløyper må derfor vurderes konkret i dersom løypenettet skal prosjekteres.

Friluftskartlegging i tilgrensende områder

Midtre Gauldal har gjennomført friluftskartlegging i 2021. Området som grenser mot Lundemo bruk og Reinsfjellheimen er navngitt som «Støren Rognes Singås Øst for Gaula» i kommunens kartlegging. Områdeverdien er satt til verdiklasse C: «registrert friluftsområde». Områdene beskrives som store turområder med noe tilrettelegging og middels til få kvaliteter.

Figur 2 Område i Midtre Gauldal med ny friluftskartlegging markert i grønt. Området er kartlagt i 2022 av Midtre Gauldal kommune (kilde: Naturbase faktaarik, ID: FK0004420, oktober 2023)

Nye støyberegninger

Det er laget en oppdatert støyutredning for foreslåtte løypetraseer, se *KU for snøscooterløype på Flå - støyvurdering*, Norconsult, datert 4.7.2023.

Det er gjort beregninger både i henhold til *Miljødirektoratets veiledning – støy og planlegging av snøskuterløyper (2018)* og *Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», T-1442:2021*.

Disse har ulike grenseverdier for støy. Grenseverdiene i Miljødirektoratets veileder omhandler maksimalnivåer. Det vil si at lydnivået fra den enkelte passering, og ikke gjennomsnittsnivået fra alle passeringer, bestemmer hvorvidt grenseverdien er oppfylt eller ikke.

Grenseverdiene i T-1442:2021 omhandler grenseverdier både med hensyn på maksimalnivåer og gjennomsnittsnivåer (døgnmiddel).

Maksimalnivåene i Miljødirektoratets veileder er 20 dB strengere enn tilsvarende grenser for motorsport i friluftsområder i T-1442.

Trafikktall for støyvurdering er uendret. Følgende tall er lagt til grunn (for mer informasjon, se KU fra 2020):

Tabell 1. Trafikkinformasjon og snøscooterdriftstid på hver snøskuterløype for dagens og fremtidigsituasjon.

Snøscooterløype	Antall kjøring, dagens trafikk pr dag/helg	Antall kjøring, fremtidig trafikk pr dag/helg	Hastighet [km/t]
1	30	35	20
2	25	30	20
3	4	30	20
4	3	10	50
5	3	30	20
6	55	85	20
7	55	70	50
8	1	30	50
9	2	10	50
10	1	25	50
11	2	8	20

2.2 Verdivurdering friluftsliv

Kommunenes kartlegging er lagt til grunn for verdivurderingene i konsekvensutredninger.

Melhus og Trondheim har vurdert områdetypen «stort turområde uten tilrettelegging» til å ha verdien svært viktig friluftsområde for områdene som berøres av forslag til snøscooterløyper.

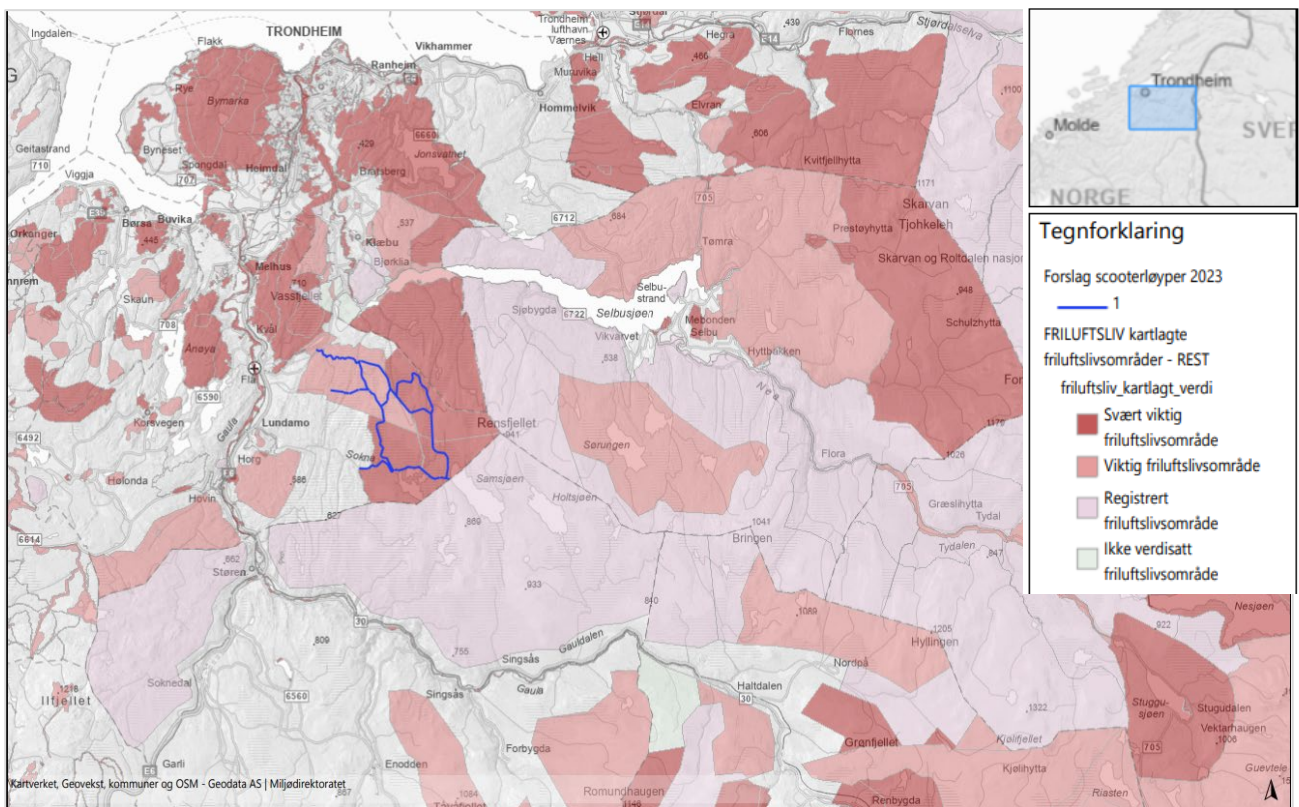
Midtre Gauldal og Selbu har vurdert tilgrensende områder «stort turområde uten tilrettelegging» til å være i verdiklasse C: Registrert friluftsområde.

For denne konsekvensvurderingen er det viktigste med de tilgrensende kartleggingene å vise verdien av sammenhengende turområder uten tilrettelegging.

Det har ikke kommet oppdatert kunnskap som gir endring i verdivurderingene for friluftsliv gjort i konsekvensutredningen fra 2020.

Tabell 2 Oversikt over berørte og tilgrensede registrerte friluftsområder

Kommune	Område	Verdivurdering kommunens kartlegging	Områdetype
Melhus	Flåmarka	Viktig friluftsområde	Utfartsområde
	Lundemo bruk	Svært viktig friluftsområde	Utfartsområde
	Reinsfjellheimen	Svært viktig friluftsområde	Stort turområde uten tilrettelegging
Trondheim	Brungmarka	Svært viktig friluftsområde	Stort turområde uten tilrettelegging
Selbu	Rensfjellet	Registrert friluftsområde	Stort turområde uten tilrettelegging
Midtre Gauldal	Støren Rognes Singås Øst for Gaula	Registrert friluftsområde	Stort turområde uten tilrettelegging
Alle - nasjonal	Pilegrimsleden - Østerdalsleden	Svært viktig friluftsområde	Særlig kvalitetsområde

Figur 3 Oversiktsbilde over kartlagte friluftsområder, med foreslåtte scootertraseer illustrert i blått (GisLINK juli 2023)

2.3 Konsekvenser for friluftsliv

Lydmiljø og opplevelseskvaliteter for delområder

De mest vesentlige påvirkningene for friluftsliv er knyttet til lydmiljø, og hvordan opplevelseskvaliteten og attraktiviteten blir påvirket av støy og nærhet til scooterkjøring.

Det er laget to nye beregninger for støy. Den ene (iht *Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», T-1442:2021*) viser i større grad summen av støypåvirkning gjennom et døgn. Den andre beregningen sier noe om hvilken påvirkning en enkelt passering har på områdene scooteren påvirker.

Hvordan vi påvirkes av støy er ulikt. Er det forventningen om helt stille natur og en scooter som bryter stillheten som vil ha størst påvirkning, eller er det gjennomsnittlig belastning gjennom et døgn? Å se begge støyutredningene i sammenheng kan gi et bedre bilde enn bare ved å se på en av dem.

Konsekvensvurderingen i 2020 vurderte foreslåtte traseer som et sammenhengende løypenett, og ikke hver trase enkeltvis. Konsekvensvurderingen ble inndelt etter kommunens inndeling av verdisatte områder. Det medførte at deler av løypenettet ble vurdert samlet. Det er vurdert at de områdene som får størst påvirkning er der hvor det i dag er få løyver eller lite scooterkjøring. Dette gjelder særlig for løypene 3,4,5,8,9,10 og 11. Løype 8 vil gå fra å ha en daglig passering av scooter, til et estimat på 30 daglige passeringer hver dag i helg. I henhold til Miljødirektoratets veileder for klima og miljø (M-1941) betyr det at foreslått snøscooterløype for Flåmarka vil forringe området noe: Det bidrar til en redusert attraktivitet for friluftaktiviteter som skigåing, og et lydbilde preget av vesentlig mer støy. Dette har i større grad blitt vektlagt i denne vurderingen enn det ble i 2020, og konsekvensvurderingen er endret fra små negative virkninger til middels negative virkninger.

Foreslått trase til løype nr. 8 har blitt lagt om, og det nye forslaget ligger vest for tidligere foreslått trase. Dette fører til at scooterløypen legges vekk fra området rundt St.Olavskneppen, samtidig som støypåvirkning flyttes vestover.

Påvirkning for nærliggende friluftsområdene i nabokommunene vurderes å være tilsvarende som for vurderinger i 2020.

Samlet belastning for sammenhengende turområder i regionen

Det arbeides med flere løypenett for rekreasjonskjøring med scooter i regionen. Det er stor interesse for snøscooterkjøring, både i Melhus kommune og nabokommunene. For Melhus er det et uttalt ønske om at løypenettet i Flåmarka på sikt skal kunne kobles sammen med øvrige løypenett¹. Det er ønskelig at tilrettelagte løyper skal bidra til å redusere ulovlig ferdsel. Det er i forbindelse med denne konsekvensutredningen ikke innhentet en oppdatert samlet oversikt over eksisterende traseer som er under planlegging.

Snøscooterkjøring er både en måte å komme seg ut i og være i naturen på. Motorisert ferdsel er ikke definert som friluftsliv, og vil vurderes å være i konflikt med friluftsliv.

Den samlede konsekvensgraden for foreslåtte scooterløyper i Melhus gir middels negative til store negative virkninger for friluftsliv i områder som blir direkte berørt, se tabell 3.

Dersom det blir et sammenhengende løypenett for flere kommuner i regionen, fra Flå til Tydal og sørover, vil dette være i konflikt med store turområder uten tilrettelegging. Det vil påvirke hvilke opplevelseskvaliteter områdene har, og attraktiviteten for friluftslivet. Det vil også kunne påvirke fremtidig attraktivitet for friluftaktiviteter med utgangspunkt i hytteområder.

¹ Melhus kan få lang scooterløype – Trønderbladet 11.11.2020
<https://www.tronderbladet.no/nyheter/i/V1z523/melhus-kan-fa-lang-snoscooterloype>

Tabell 3 Konsekvensvurdering friluftsliv

Delområder	Verdi	Vurdering påvirkning 2020	Konsekvens 2020	Endring fra 2020 til 2023	Konsekvens 2023
Flåmarka Løypenr 1,2, nordlig del av 8, 9, 10,11	Viktig	Det er forventet en beskjeden økning i antall brukere med utfart fra Fremo. En vesentlig økning herfra vil kreve større kapasitet på parkering, noe som ikke er planlagt. Området vil få et noe dårligere. lydmiljø. For områdene sør i Flåmarka vil påvirkning av lyd miljø være større.	Små negative virkninger.	Ingen direkte endring. Større vektleggelse av vesentlig forringet lydbilde for løype 8 og 10 (rød støysone) og lavere attraktivitet for skiløyper langs 8 og 10 gir en konsekvensvurdering med middels negative virkninger.	Middels negative virkninger
Lundemo bruk Løypenr 7, 8	Svært viktig	Det er forventet størst trafikk langs Håen ved trase 6 og 7. Den største endringen i trafikk er forventet for løype 8 og 5, som i dag har 3 eller færre løyver knyttet til området. Foreslått trase 5 vil være nært skiløype mot Rensfjellet. Traseene vil gå i områder som er nærturterreng for ski for hytteområder og andre som bruker dette som utfartsområde for ski. Område for trase 5 og 8 vurderes å bli mindre attraktivt for skiløpere.	Middels negative virkninger	Løype 8 er vesentlig lagt om. Ny trase følger i stor grad eksisterende skiløyper. Skiløypene vurderes til å bli vesentlig mindre attraktive langs løype 8, ut fra nærhet til scootertrase og endret lydbilde. Konsekvenser for lydbilde reduseres i høyere liggende områder rundt St.Olavsknippen men flyttes vestover. Større gjennomsnittlig støybelastning for hytter langs for løype 8.	Middels negative virkninger
Reinsfjellheimen Løypenr 3,4, nordlig del av 5	Svært viktig	Vil få betydelig endring i lyd miljø, og scootertraseen kan virke som en barriere i landskapet i et ellers inngrepsfritt område. Områdene vurderes å få redusert attraktivitet som skiområde.	Store negative virkninger	Mindre endringer uten betydning for konsekvensvurdering.	Store negative virkninger
Brungmarka	Svært viktig	Foreslått trase ligger nært inn mot Brungmarka. Brungfjellet og de nærmeste områdene ved kommunegrensene har utsyn ut mot spesielt Reinsfjellheimen. Trafikktall for tilgrensende område er relativt lavt, samtidig er dette et mindre berørt område i dag. Det betyr at påvirkning for slike områder må vektlegges strengere enn mer berørte områder. Vurdering av konsekvens er satt ut fra at det kjøres scooter i tilgrensende område i dag, og at trafikktall er relativt beskjedne for dette området.	Små negative virkninger.	Ingen vesentlig endring	Små negative virkninger.
Rensfjellet	Registrert friluftsområde	Foreslått trase ligger nært inn mot skiløyper og Rensfjellet. For disse områdene kan endret lyd miljø oppleves som negativt.	Middels negative virkninger	Ingen vesentlig endring	Middels negative virkninger
Pilegrimsleden Løypenr 1, 2, 3, 6	Svært viktig	Kan påvirkes av lyd miljø. Vurderes til å være viktigst i barmarkssesongen.	Ingen negative virkninger.	Ingen endring i forutsetning.	Ingen negative virkninger.

2.4 Avbøtende tiltak

Foreslåtte scooterløyper ligger i områder som er svært viktige eller viktige for friluftsliv. I Miljødirektoratets veileder *Veiledning: Støy og planlegging av snøskuterløyper (2018)* pekes det på følgende muligheter for å redusere påvirkning for friluftsliv:

- Tidsbegrensning for bruk av løypene, for eksempel å stenge løypene slik at bolig- og hytteområder får ro på kvelden.
- Stenging av løypene på typisk utfartshelger for å unngå konflikt med friluftslivet.
- Nedsatt hastighet i deler av løypa. Det anbefales ikke å sette ned hastigheter til lavere enn 20 km/t.

I forbindelse med avvikling av skirenn kan ett tiltak være å stenge hele eller deler av løypenettet.